

NEMZETKÖZI NEJLONZACSKÓMENTES VILÁGNAP

Ha korábban még nem hallottál erről a világnapról, akkor talán furcsának tűnhet a gondolat, hogy a nejlonzacskó használata ellen nemzetközi jeles napot hoztak létre. No, de miért van erre szükség? Hiszen a nejlonzacskó egészen ártalmatlan tárgy – gondolhatnánk. Kis helyen elfér, igazán könnyű, és bármikor elő tudjuk kapni, ha szükség van arra, hogy pár dolgot belepakoljunk; és persze a bevásárlások alkalmával is nagyon hasznos. Akkor mégis mi a baj vele? Nézzünk kicsit a dolgok mögé!

A nejlonzacskó az imént felsorolt előnyök miatt vált közkedvelté, miután 1957-ben az Amerikai Egyesült Államokban elkezdték a gyártását. A 70-es évekre a nejlon meghódította az egész világot. A papírzacskó használatát szinte teljesen visszaszorította, mivel könnyebb és olcsóbb volt az előállítás, így az üzletek szépen sorban áttértek a műanyag táskák hasznosítására. A bevásárlások alkalmával az eladók automatikusan pakolták az árut a zacskókba vagy marokszámra adták a vásárlóknak. Aztán mi volt a zacskó további sorsa? Jobbik esetben a vásárló otthon elrakta és később újra használta, de igen gyakran a vásárolt holmi kipakolása után egyszerűen a szemétkosárba landolt – hiszen úgymint minden egyes vásárlás alkalmával bőven adtak belőle ingyen. A műanyag zacskók minősége később romlani kezdett, mivel anyagtakarékosági okokból – a masszívabb mellett – vékonyabb táskákat kezdtek el gyártani. Így a gyorsabb elhasználódás miatt még több műanyag került a szemétkosárba. Tehát a zacskók megnövekedtek a mennyiségükben, és nem is elhanyagolható mértékben! Csak az Európai Unióban évente több mint 3 millió tonna nejlonzacskót gyártanak, melyeket átlagosan összesen 25 percig használnak, utána a kukába kerülnek.

Tapasztalatunk nincsen arról, hogy hány év alatt bomlanak le ezek a műanyagok (feltételezések szerint akár 1000 évbe is telhet), anyaguktól függően viszont már ahhoz is több száz év szükséges (100-500 év), hogy a szétaprózódásuk megkezdődjön. Így csak halmozódik és halmozódik a mennyisége. A talajba kerülve szennyezi azt, égetése során mérgező anyagok szabadulnak föl, újrahasznosításuk csak részben megoldható (és csupán 1-3%-a kerül újrahasznosításra).

Arról még nem esett szó, hogy mi történik a nejlonnal, ha a természetbe jut. Sajnos ez tudatos személtelés révén is előfordulhat, de még nagy elővigyázatosság mellett, véletlenül is megeshet. Hogyan? A zacskók nagyon könnyűek, így a legkisebb légmozgás is el tudja sodorni azokat. Bizonyára láttál már az út menti növényzeten zászoló módjára lengedező zacskókat. Ezek nemcsak



csúnyák, de veszedelmesek is lehetnek az élővilágra nézve. Az állatok beleakadhatnak vagy tápláléknak gondolhatják. A folyókba kerülve igen könnyen sodródhatnak tovább, elszennyezve a vizeket, majd az óceánba jutnak. A tengeri teknősök különösen nagy veszélynek vannak kitéve: a lebegő zacskókat könnyen összetévesztik a medúzákkal, sokszor ez a halálukat okozza. A vízben úszó nejlon és a medúza közötti különbség nehezen látszik.



A vízi élőlények beleakadhatnak a lebegő zacskókba. Az ilyen találkozás hosszú távon végleges is lehet. Nézd meg az **Animal Planet kampányfilmjét!**

A vízben apró darabokra bomló műanyagdarabkák bekerülnek a táplálékláncba. Ma már minden negyedik tengerből kifogott hal testében találunk műanyagot. Nem nehéz belátni, hogy ha egy szennyező anyag bekerül a természetbe, a globális körforgásba, az minden egyes részét mérgezi – így az embert is.

Végül van még egy igen nyomós érv a nejlonzacskók ellen. Mégpedig az alapanyaguk. A szatyrok kőolajból készülnek, ami nem megújuló energiaforrás. Igazán nagy pazarlás egy véges mennyiségben rendelkezésünkre álló erőforrást használni olyan dolognak a gyártására, mely tökéletesen helyettesíthető.

Ezen veszélyeket felismerve két civil szervezet (a spanyol Fundació Prevenció de Residus i Consum és a nemzetközi GAIA) 2008. július 3-án megszervezte az első Nejlonzacskómentes világnapot. A jeles nap létrehozásának célja az volt, hogy felhívják az emberek figyelmét a nejlonzacskó gyártásának, használatának árnyoldalaira. A törekvésnek lassan megmutatkozik az eredménye. Egyes országokban elkezdtek a nejlonzacskók használatának korlátozását; termékdíjat vezettek be, és 2010-ben, először San Fransiscoban megtiltották a szupermarketekben a használatát. Hazánkban 1995-től termékdíjköteles termék, ami azt jelenti, hogy ingyen nem juthatunk hozzá, fizetnünk kell érte. Ruandában 2008-tól még a turistáktól is elkobozzák. A szabályozásoknak köszönhetően a nejlon használatának mértéke kissé visszaesett, de még mindig sok a dolgunk. A globális körforgásba elképesztő mennyiségű műanyag került be, elszennyezve a talajt, a vizet, a levegőt, és a táplálékláncba is bejutva folyamatosan mérgezi az élőlényeket. Mindannyiunk érdeke, hogy gátat szabjunk a további használatnak, s ezért egyéni szinten mindenki felelős.



Egyedül kevés vagyok...vagy mégsem? Mit tehetnék?

- A legjobb, legtudatosabb döntés, ha mindig tartunk magunknál tartós anyagú táskát. Ilyenek a szövettáskák, melyek szintén kis helyen elférnek, könnyűek, moshatók, viszont sok évig használhatók. A kosár is jó alternatíva. ;) Tudtad? Az Agóra shopban már Agóras szövettáskát is vásárolhatsz – Mi vigyázunk a környezetre! Az állatok nem szemetelnek – te se tedd, használj tartós táskát: <https://www.youtube.com/watch?v=gBZdUA8zxJO&index=2&list=PLtO1bfmEnsEvLlotU459HYik9KENVQvV7>
- A boltban soha ne vásároljunk vagy fogadjunk el zacskókat, ha mégis kerül hozzánk, akkor használjuk amennyiszer csak tudjuk, utána a szelektív hulladékgyűjtőbe dobjuk ki. Ne járuljunk hozzá a nagy csendes-óceáni szemétsziget méretének növekedéséhez (mely főként műanyag hulladékból áll)!
- Buzdíts másokat is arra, hogy ne használjon egyszerhasználatos zacskókat!
- A boltban vásárolt termékeket vizsgálj meg az alapján is, hogy milyen módon vannak becsomagolva. Egyes áruk szükségtelenül „túlcsomagoltak”. Biztos lehetsz benne, hogy a csomagolóanyag költségét beleépítik a termék árába. Ne vásárolj szemetet!

Források:

<http://www.humusz.hu/hirek/kukabuvar/bomlaszto-gondolatok-zacskokrol/6898>

<http://humusz.hu/julius3>

<http://humusz.hu/nullahulladek/kormanyzat/nejlonzacsko-gyulolet/4704>

<http://tudatosvasarlo.hu/cikk/szinfalak-mogott-nejlonzacsko>

<http://www.fna.hu/hir/nozacsko>

<http://kornyezetbarat.hulladekboltermek.hu/hulladek/hulladekfajtak/muanyaghulladek/>

<https://www.youtube.com/watch?v=VzsQwwnqSGo&index=5&list=PLtO1bfmEnsEvLlotU459HYik9KENVQvV7>

Összeállította: Oláh Eszter



AGORA

TUDOMÁNYOS
ÉLMÉNYKÖZPONT
DEBRECEN